

REAKCIJAS UZ GRUZIJAS KONFLIKTU VĀCIJĀ

REACTIONS TO IN GEORGIA CONFLICT IN GERMANY

Dr. phil., **Aksels Rēcs**
Biznesa augstskola *Turība*, Latvija

This article describes the discussions about the 2008 war between Georgia and Russia in Germany. The arguments exchanged are based on the special political culture in Germany influenced by the country's historical experience with Russia and common viewpoint during the era of the cold war. This experience has created a negative attitude towards the US within one part of the society. Experts again emphasize geopolitical interests nowadays and politicians try to find their positions as verified. In fact, the war neither changed the situation in the region nor the well-known opinion in the German society.

Keywords: war in Georgia, political communication, Russia-NATO relations, cold war

Atslēgas vārdi: Gruzijas karš, politiskā komunikācija, Krievijas-NATO attiecības, aukstais karš

Ievads

Vēstures grāmatas ir pilnas ar konfliktu aprakstiem – konflikti starp karaļiem, kuri aizstāv savas varas nostabilizēšanu, un valstīm, kur reizēm tiek aizstāvēta tauta, reizēm valdošā ideoloģija, kā apraksta Semjuels Hantingtons. Pirmais demokratizācijas vilnis pēc Pirmā pasaules kara bija nopietns solis, kam sekoja Tautas Apvienības nodibināšana, taču tas nevarēja novērst pasaules vēstures lielāko militāro konfliktu.¹ Viens no 20. gadsimta lielākajiem panākumiem ir tādu organizāciju kā ANO un ES nodibināšana, tādējādi dzīve ir kļuvusi mierīgāka. 1990. gadā šie apstākļi politologam Francim Fukujamam kalpoja kā motivācija, lai publicētu provokatīvu tēzi par vēstures beigām.²

Doma, ka līdz ar postsociālistisko valstu demokratizēšanos beigsies pasaules vēsture, proti, doma, ka konfliktu vairs nebūs, tagad, 20 gadus pēc Fukujamas raksta publicēšanas, ir izrādījusies kļūdaina, turklāt īstenībā tās kļūdainība parādījās ļoti drīz – Dienvidslāvijas sabrukumam sekoja pilsoņu kari. Šī slepkavošana radīja lielu traumu Rietumeiropai, jo izrādījās, ka nebija iespējams novērst asiņainus konfliktus un lielāko genocīdu pēc Otrā pasaules kara pašu durvju priekšā – Serebreņicā. Tāpēc ES reakcija uz konfliktu Kosovā, jau sākot ar 1999. gadu, bija pavisam citādāka. Neievērojot starptautiskās tiesības un negaidot ANO Drošības Padomes rezolūciju, tika uzsākta karadarbība, kurā piedalījās pat Vācijas armija Bundesvērs,

¹ Samuel P. Huntington, "The Clash of Civilizations?" *Foreign Affairs* Summer 1993, 72/3.

² Fukuyama, Francis: *Das Ende der Geschichte*, München 1992

par spīti tam, ka mazāk nekā gadu iepriekš pie varas bija nākusi koalīcija, kurā ietilpa arī zaļā partija. Šī partija radās 1979. gadā no pacifistu kustības. Šīs partijas pārstāvis, ārlietu ministrs Joška Fišers saņēma vētraiņu kritiku no savas partijas elektorāta.

Bet kritika par tā saukto Rietumvalstu iesaistīšanos militāros konfliktos vienkārši “kaut kur pasaulē” nebija nekāds jaunums. Visus konfliktus pavadījušas intensīvas diskusijas. Jau aukstā kara laikā, piemēram, ļoti kritiski tika vērtēta ASV darbība Vjetnamā. Tāpēc kopš 60. gadu beigām pastāv arī noteikta antiamerikāniski orientēta sabiedrības daļa.

Visi šie uzskati tiek pausti gan universitāšu semināros, gan krogos, paudēji ir gan cilvēki ar augstāko izglītību, gan ierindas cilvēki, kuri nav eksperti noteiktos jautājumos vai konflikta reģiona sakarā. Interneta laikmetā aizvien vairāk diskusiju notiek blogos un komentāru formā. Tomēr, neapšaubāmi, viedokļa līderi ir tie cilvēki, kas biežāk parādās televīzijas ekrānā un kuri raksta avīzēs un žurnālos. Medijos, protams, tiek intervēti arī eksperti, kuri nav žurnālisti. Turklāt mediji dod vārdu arī vienkāršiem cilvēkiem, arī raidījumos var piedalīties diskusijās.

Par spīti jaunai tehnoloģijai, kas ļauj cilvēkiem būt plaši informētiem, un informācijas aizvien ērtākai pieejamībai, politiskajās debatēs regulāri izpaužas ilglaicīgas pārliecības, kuras rodas cilvēkos līdz ar pašu dzīves pieredzi un radu un draugu stāstiem. Šādas nostājas grūti mainīt ar argumentiem. Nereti diskutētāji pat nav gatavi uzklaut to, kas ir pretrunā ar viņu sen pieņemtiem uzskatiem.

Vēsturiskā pieredze ar Krieviju, protams, ir iemesls, kāpēc Rietumeiropā un Baltijas valstīs reakcija uz karu Gruzijā 2008. gada augustā bija atšķirīga. Diez vai viennozīmīga un asa Krievijas rīcības kritika būtu situāciju būtiski mainījusi. Lisabonas līgums vēl nebija spēkā (tas tika noraidīts referendumā), tomēr ES, par spīti šim apgrūtinošam faktoram, spēja savas dažādas pozīcijas kaut nedaudz vienot un, pretēji ASV Džordža Buša valdības neveiksmīgam vienpusīgam atbalstam Gruzijai, ieņemt vidutāja lomu.

Tomēr ir interesanti, kāda bija atsevišķu politiķu un vienkāršās tautas reakcija raidījumos un presē Vācijā, un tas, kāda diskusija izveidojās. Daudzas pozīcijas palika tādā līmenī kā strīds par to, kas bija pirmais – vista vai ola, proti, kas pirmais šāva, Dienvidosetija – Krievija vai Gruzija. Reti kurš meklēja konflikta saknes dziļāk, proti, pilsoņu karos 1992. gadā, lai gan augusta hronoloģija bija salīdzinoši skaidra. Svarīgākais jautājums ir, kāpēc Mihails Saakašvili tieši tagad uzbruka Dienvidosetijai, un atbilde uz šo, iespējams, meklējama saistībā ar Džordža Buša (*George Bush*) prezidentūras termiņa beigām. Ja šī administrācija noteikti aizstāvēja Gruzijas intereses, neviens nezināja, kāda būs nākamā ASV valdība un kāda būs tās politika.

Bet šī raksta mērķis nav Gruzijas, Krievijas, ASV vai ES rīcības politiskais vērtējums, bet gan aplūkot komunikāciju par šo jautājumu Vācijā, valstī, kura ir NATO dalībvalsts un kurai ir neapšaubāmi svarīga loma ES, bet kurā arī, pateicoties Otrajam pasaules karam, ir citādāka nostāja militāros jautājumos nekā citām Eiropas lielvalstīm.

Diskusijā Vācijā viedokļi bija ļoti atšķirīgi. No ASV ģeostatēģisko interešu aizstāvēšanas vai noliegšanas līdz Baltijas valstu un Polijas baīļu atspoguļojuma – no izlīguma politikas un miera kustības veterānu viedokļa līdz antiamerikānismam, bija pārstāvētas dažādas pozīcijas, ieskaitot slavofīlās frakcijas atbalstu Krievijai.

1. Pirmās reakcijas

Tūlīt pēc Gruzijas uzbrukuma ARD korespondents Maskavā Stefans Laks komentēja notikušo, jautājot, kurš tad īsti sācis karu. Tajā žurnālists viennozīmīgi vaino M. Saakašvili, kurš ar savu trako ofensīvu (*irrsinnige Offensive*) esot nospēlējis visu uzticību un savu ietekmi, kā arī sašķēlis savu valsti. Šis apgalvojums pārsteidz, jo Gruzijā prezidentu atbalsta pat opozīcijas pārstāvji, neraugoties uz visām esošajām pretenzijām pret Saakašvili Gruzijas sabiedrībā³. Bijusi parlamenta spīkere Nino Burdšanadze, kura jau bija politiku pametusi, pauda gatavību atgriezties tajā. Laks brīdināja Eiropu nepārņemt ASV menlnbalto domāšanas veidu, lai nezaudētu savas ietekmes iespējas. Kādas tās ir, ES atklāja tikai ar savu reakciju. Pirmajām cerībām pamatu deva Krievijas ārlietu ministra vizīte Varšavā, kur Sergejs Lavrovs pēkšņi uzstājās citā tonkārtā.⁴ Sākot ar šo, izrādījās, ka, par spīti Lisabonas līguma neveiksmēm, Eiropas Savienība ir vienīgā institūcija, kura, atšķirībā no ASV ar tās vienpusīgo Krievijas rīcības kritiku, varēja konsultēt puses šajā konfliktā.

Protams, vajag atcerēties, ka dialogs starp Rietumiem, NATO un Padomju Savienību notika arī Aukstā kara laikā. Kamēr konfrontācijas mēģinājumiem 50. gados nekādi Rietumu panākumi nesevoja, sākot ar 70. gadiem rietumu valstu valdības, tajā skaitā un it īpaši Rietumvācijas valdība, sakārtoja savas attiecības ar PSRS.

Viens no tā laika vadošiem politiķiem, izlīguma politikas arhitektiem, sociāldemokrātu politiķis Egons Bārs⁵ kritiski atzīmēja, ka pēc pēdējiem 18 gadiem, kad Krievija tika uzskatīta par partneri, rietumi atkal pāriet uz konfrontācijas politiku. Savukārt, Bārs neņēma vērā faktu, ka jau pašā Krievijā pāreja no Jelcina laika uz Putina un Medvedeva laiku nozīmēja laikmeta maiņu. To atkal uzsvēra citi. Tā bijušais vācu ģenerālis Klauss Naumans⁶ uzskatīja, ka Maskava ar savu pārspīlēto reakciju diskreditēja sevi kā partneri. Nevienš gan neapšaubīja Bāra viedokli, ka drošība ir iespējama tikai ar Krieviju, nevis *pret* to. Tomēr, starp rindām sociāldemokrāts paūz prasību ņemt vērā Maskavas domāšanu, norādot uz to, ka līdz šim Krievija esot visu akceptējusi, ieskaitot NATO un ES paplašināšanu, lai gan Bušs vecākais un Gorbačovs 90. gadu sākumā bija vienojušies, ka tieši tas nenotikšot. Interesanti, ka šādi gan Bārs, gan arī Erhards Eplers,⁷ kurš Saakašvili nosauca par traku (*Verrückter*) un par tādu, kas krīt lielvarai uz nerviem, savā argumentācijā acīmredzot neatšķir Krievijas Federāciju no Padomju Savienības. Vismaz Eplers tomēr piekrīt, ka Krievija reaģēja pārspīlēti.

Bārs nosauc par joku to, ka krieviem esot jātic, ka raķetes Polijā nav domātas pret viņiem. Kamēr ASV īsteno savas ģeostratēģiskās intereses, piemēram, Kosovā, krieviem “bija pazemīgi jāklusās”, ka viņi nedrīkstot rīkoties līdzīgi. Eplers piebilda, ka Krievijas valdībai tas nozīmētu pašpazemošanos pēc Osetijas bombardēšanas, lai klusi pakļautos Rietumu prasībām. Korespondents Stefans Laks pauda līdzīgu viedokli un 15. augustā komentārā minēja jēdzienus *pažemošana* un *aplenkums*.

³ <http://www.eurasischesmagazin.de/artikel/?artikelID=20080808>

⁴ http://www.nzz.ch/nachrichten/international/russland_polen_1.829401.html

⁵ http://www.dradio.de/dlf/sendungen/interview_dlf/832427/

⁶ http://www.dradio.de/dlf/sendungen/interview_dlf/832858/

⁷ <http://www.dradio.de/dkultur/sendungen/interview/838182/>

Kremlim esot tiesības pieprasīt, lai to uzklausa, un tagad esot pēdējais laiks uztvert Krievijas pozīciju nopietni. Bet kāda tad tā ir?

Laks noraida bieži izteiktu viedokli, ka Krievija ar politiku Kaukāzā atriebās par politiku Kosovā. Bet, pieņemot, ka Lakam ir taisnība, kāpēc Krievija pati pārkāpa iepriekš pieņemtos lēmumus sakarā ar Gruziju, ieskaitot ANO rezolūcijas? Kāpēc asi kritizētā Rietumu politika Kosovā pēkšņi vairs nav kritizējama citviet pasaulē? Šie fakti drīzāk liecina par smilšu kastes politiku, DGAP eksperts Aleksandrs Rārs⁸ uzskata, ka tādā gadījumā Krievijai vajadzētu tagad arī likumsakarīgi beigt Kosovas neatkarības blokādi. Tā kā tas nenotika, Ulriha Heidena⁹ lakoniski komentēja, ka Krievija neuzskata savu rīcību par sliktāku par bombardēšanu Belgradā, Bagdādē vai Kandahārā.

2. Krievija degpunktā

Citi komentētāji uzdeva retorisku jautājumu, cik daudz Rietumiem jāakceptē Krievijas viedoklis? Kādas tiesības ir Krievijai pavēlēt Baltijai, Ukrainai vai Gruzijai, kurās starptautiskās organizācijas tām jāiestājas? Bijušais ASV vēstnieks Vācijā, Džons Kornblums, piemēram, raidījumā *Anne Will* Krieviju aicināja uzdot jautājumu sev, kāpēc tās kaimiņi brīvprātīgi iestājas NATO. Krievijas retorika par “tuvām ārzemēm” pēdējos gados katrā ziņā uzticību Baltijā nav veicinājusi. Ja Eplers Maskavas reakciju uzskatīja par lielvarai raksturīgu, nevis tipisku Krievijai, tad viņam iebilda Eiropas Parlamenta brīvo demokrātu deputāts grāfs Aleksandrs Lambsdorfs¹⁰, sakot, ka Krievija Borisa Jeļcina vadībā esot bijusi vēstures anomālija, un tagad tā atgriežas pie vecām metodēm. Citi arī runāja par fantoma sāpēm, par to, ka Krievija vēl pārdzīvo PSRS teritorijas zaudējumus. Kopsavilkumā komentāros tika kritizēts tas, ka pati Krievija sevi redz par amputācijas upuri un neuzskata 1991. gadu par jauna vēstures posma sākumu, kā arī tas, ka sociāldemokrātu izlīguma politikas vācu politiķi Bārs un Eplers neatšķir Krievijas Federāciju no Padomju Savienības. Atšķirība no citām 19. gadsimta impērijām, tādām kā Francija un Lielbritānija, Krievijas impērijas, kā arī Padomju Savienības teritorija bija kompakta, tāda arī tagad turpina būt mazākā Krievijas Federācijas teritorija. Tajā joprojām dzīvo daudz tautību, tajā neapšaubāmi notiek slēpta pārkrievošana pat tad, ja attiecīgai tautai ir sava republika. Par to intervijā ar Ulrihu Heidenu atgādina Gruzijas opozīcijas pārstāvis Georgijs Čaindrava¹¹, piebilstot, ka Krievija bijusi agresīva jau kopš 9. gadsimta. Kamēr lielākā daļa no tajā dzīvojošām tautām ar situāciju acīmredzot ir samierinājušās, citas nav izvairījušās pat no kara darbības, kā, piemēram, Čečenija. Līdz šim Krievijai nebija nekādas intereses atzīt Abhāziju un Osetiju par neatkarīgām valstīm, kā arī risināt konfliktu citādāk – starptautiskā līmenī. Tieši otrādi, *status quo* Krievijai bija izdevīgs tāpēc, lai būtu iemesls kaut kad izmantot to savu ģeostratēģisko interešu īstenošanai.

⁸ <http://www.dw-world.de/dw/article/0,2144,3584078,00.html>

⁹ <http://www.eurasischesmagazin.de/artikel/?artikelID=20080807>

¹⁰ <http://www.dradio.de/dkulturr/sendungen/interview/832403/>

¹¹ <http://www.eurasischesmagazin.de/artikel/?artikelID=20080809>

3. Vēlākas reakcijas

Minhenes drošības konferences vadītājs Volfgangs Išingers¹² redz Krievijas rīcībā divas kļūdas: pirmkārt, uzticības zaudējumu, otrkārt, to, ka Abhāzijas un Osetijas valstiskuma atzīšanu nevar vairs tik vienkārši atcelt. Un tam Kaukāzā kā krīzes reģionā var būt visdažādākās sekas. Tieši tāpēc arī interesanti, ka krievu ārpolitikas eksperts Fjodors Lukjanovs vēl 15. augustā intervijā apgalvoja, ka Krievija šo soli nespers.¹³ Visticamāk, Gesīnam Dornblūtam¹⁴ ir taisnība, ka Gruzija ir zaudējusi abas teritorijas, minot, ka uzaugusi jaunā paaudze, kura citu situāciju nemaz vairs neatceras, un pēc vēsturiskiem notikumiem Abhāzijas iedzīvotāji vienkārši negribētu vairs būt Gruzijas sastāvdaļa. Arī Eplers norada, ka faktiski abas republikas jau sen nepieder Gruzijai.

Tomēr Dornblūts neņem vērā to, ka sabiedrisko domu ietekmē arī Krievijas nebrīvie mediji. Līdzīgi arī bijušais publiskās raidstacijas WDR vadītājs Fricis Pleitgens raidījumā *Anne Will* runā par Krievijas vienkāršo iedzīvotāju bailēm no stratēģiskajiem ieročiem Polijā. Išingers gan atgādina, ka vismaz par ieroču novietošanu Polijā nevarot teikt, ka tas neatbilst starptautiskām tiesībām. Atsevišķi militārie eksperti, savukārt, uzsver, ka šādas raķetes, protams, esot domātas aizsardzībai pret Irānu, nevis Krieviju.

Īstenībā Krievija baidās veltīgi, jo īsi pirms konflikta Bukarestes samits pierādīja, ka Gruzija tieši šo nerisināto teritorijas jautājumu dēļ netika uzaicināta aliansē un ka NATO, savukārt, izvairās no tiešas konfrontācijas ar Krieviju. Tātad bailes par apļenkumu nav gluži pamatotas. Savukārt, Polijas un Baltijas bailes esot pamatotas ne tikai ar pagātnes, bet gan arī ar pašreizējo pieredzi, skatoties uz Krievijas retoriku, tā atgādina grāfs Aleksandrs Lambsdorfs. Protams, arī Krievija baidās no tiešas konfrontācijas un līdz ar to diez vai "sargās" savus pilsoņus Igaunijā vai Latvijā ar militāro spēku. Ar konfliktu paplašināšanu varētu izraisīt pasaules mēroga konfliktu.

4. Tautas viedoklis

Tieši no tā arī baidās ierindas iedzīvotāji, kas atklājās arī WDR raidījumā "Dienas saruna" 28. augustā. Protams, lielā mērā to ietekmē zināšanu trūkums par vēsturi, no vienas puses, un ievērojamas daļas Vācijas iedzīvotāju noraidošā attieksme pret ASV – tā saucamais antiamerikānisms – no otras. Cilvēki atceras karus citviet pasaulē, kad ASV cīnījās pret PSRS ietekmes paplašināšanu, piemēram, Vjetnamā, kā gadiem ilgi diskutēto karu Irākā. Vēlāk ar Guantanamo ASV nodeva pati savas morāles principus ne tikai tautas acīs. Savukārt jocīgi bija tas, ka pēkšņi visas diskusijas par Domes vēlēšanām 2007. gada rudenī, kā arī prezidenta vēlēšanām 2008. gada sākumā un ar tām saistītiem demokrātijas pārkāpumiem tika aizmirstas. Neapšaubāmi, ASV reakcija ir saistīta ar to ģeostratēģiskām interesēm, tomēr tas tāpat attiecās arī uz Krieviju. Šajā ziņā netika diskutēts, vai naftas cauruļvadi būtu labāk kaut nedaudz demokrātiskas vai autokrātiskas valsts rīcībā?

¹² <http://www.dradio.de/dkultur/sendungen/interview/837537/>

¹³ "Saakaschwilii ließ Russland keine Wahl", Interview Spiegel online, 15.8.2008

¹⁴ <http://www.dradio.de/dlf/sendungen/kommentar/832459/>

5. Komentētāju secinājumi

Krievija sevi izolēja par spīti vēstnieka Vācijā, Vladimira Koteņeva, raidījumā “Preses klubs” 31. augustā izteiktajiem apgalvojumiem. Viņš atgādināja par Kadafi un viņa atbalstīšanu no Berluskoni puses. Vai vēstnieks ar to Krievijai atklāti novēl atrasties diktatoru un apšaubāma Itālijas ministru prezidenta kompānijā?

Vairākas reizes arī tika minēts jēdziens Aukstais karš. Dr. Hanss-Henings Šrēders no Berlīnes fonda “Zinātnes un politikas fonds” (SWP) noraidīja to “Dienvidvācijas avīzes” audio raidījumā. Šo jēdzienu lietojot tikai tāpēc, ka tas esot atpazīstams. Bet īstenībā Aukstais karš varot būt tikai starp diviem līdzvērtīgiem ienaidniekiem, kas atrodas sistēmu konkurencē. Tam piekrīt arī vēsturnieks Jorgs Barberovskis¹⁵ no Humbolta universitātes Berlīnē. Viņš pielīdzina Gruzijas destabilizācijas mēģinājumus krievu minoritātes izmantošanai Baltijā, nosaucot to par salami taktiku.

Savukārt, Meijera Enciklopēdiskā vārdnīca¹⁶ šo jēdzienu definē kā konfliktu bez militāriem līdzekļiem starp divām valstīm vai diviem blokiem par ideoloģijām ar propagandas līdzekļiem. Skatoties uz pilnīgi atšķirīgu izpratni par demokrātiju un pašnoteikšanos Rietumos un Krievijā, kur valda valsts oligarhu kapitālisms, sistēmas konkurence varētu gan būt diskutējama. Un katra puse neapšaubāmi izmanto propagandu.

Tajā pašā laikā Krievijas Federācija šādi atkārtó vēsturi, šī valsts tāpat kā Krievijas impērija – līdz ar vēlo dzimtbūšanas atcelšanu – un Padomju Savienība nodarbojas ar varas politiku tā vietā, lai rūpētos par ilgtspējīgu attīstību. Abas minētas valstis sabruka arī ekonomisko problēmu dēļ.

Rietumos visiem likās pareizi tas, ko uzreiz pēc konflikta sākuma minēja NATO ģenerālsēkretārs, Jāps de Hops Šēfers, ka tagad vairs nevar atgriezties pie iepriekšējā redzējuma. Pēc Aukstā kara beigām un 9. septembra konflikts Kaukāzā atkal likās kā viens no notikumiem ar ilgstošu ietekmi. Sankcijas pret Krieviju diez vai nestu kādus panākumus, drīzāk tās varētu pakāpeniski saasināt konfliktus un pasaule varbūt ieslīdētu militārā konfliktā, kā tas notika pirms Pirmā pasaules kara. Rietumiem nav izdevīgi izslēgt Krieviju no PTO vai arī G8. Bet varētu domāt par to, lai Krieviju izslēgtu no demokrātu kluba, Eiropas Padomes, kas tāpat nav ietekmīga organizācija. Tomēr Egonam Bāram ir taisnība, ka pasaule 21. gadsimtā bez dialoga un sadarbības netiks nekur.

Daudzi Rietumos Krieviju nav sapratuši.¹⁷ Bet varbūt arī Rietumiem mazāk jāsaprot Krievija, nekā Krievijai Rietumi. Tā arī rakstīja Šveices avīze NZZ par Krievijas anahronismu: Krievija labāk vēlas, lai no tās baidās, nekā to mīl.¹⁸

Ar virsrakstu “Das Schmollen ist gebrochen” (apvainošanās beigušās) Klauss Kuncē¹⁹ 2008. gada 16. novembrī *Deutschlandradio* komentē, ka vajadzēja sagaidīt

¹⁵ <http://www.dradio.de/dkultur/sendungen/thema/830769/>

¹⁶ http://lexikon.meyers.de/meyers/Kalter_Krieg

¹⁷ Warschaupakt plante nuklearen Überfall auf Westeuropa. Pläne eines präemptiven Kriegs im Spiegel freigegebener Ostblock-Dokumente, 13. September 2008, Neue Zürcher Zeitung

¹⁸ Wie weit reicht der Arm der NATO?, NZZ, 30.8.2008

¹⁹ <http://www.dradio.de/dlf/sendungen/kommentar/876309/>

finanšu krīzi un Putina draudus ar ieročiem Kaļiņingradā, kā arī Baltijas jūras cauruļvada projekta atcelšanu, lai Rietumi saprastu sava bērnišķīgas uzvedības veltīgumu. Kuncce atzīst Medvedeva kļūdišanos par budžeta ieņēmumiem no dabas resursu pārdošanas, ko tāpat oligarhi esot iebāzuši savā kabatā. Finanšu ministrs, kurš cerēja uz naftas cenu ap 200 dolāriem par barelu, tagad esot spiests no rietumiem doto kredītu dzēšanai tērēt valūtas rezerves. Autors secina, ka rietumu investori un Krievijas resursu pārdevēji esot savā starpā atkarīgi. Rietumi pārāk nekritiski esot ļāvuši sev uzspiest atbalstu Saakašvilli, tā Kuncce beidz savu tekstu.

6. Dienas kārtības maiņa – pozīcijas vecās

Pusotru gadu pēc kara Kaukāzā var konstatēt, ka Krievija lielākoties pildīja Rietumu prasības sakarā ar Gruziju. Tajā pašā laikā ne Krievija, ne Rietumi vairāk šim konfliktam nav īpaši pievērsuši uzmanību. Sakarā ar finanšu krīzi mainījās dienas kārtība. Līdz ar to Abhāzija un Dienvidosetija ir valstis valstī.

Vācijā prese un politiķi ir apmainījušies ar argumentiem, kuri balstās uz minētajām ilglaicīgām nostājām, kurus var arī saistīt ar politikas zinātnes raksturojumiem starptautiskā politikā: reālismu un institucionālismu. Pirmais attiecas uz reālām varas struktūrām pasaulē, kur var īstenot kādas intereses, kur, savukārt, vienmēr ir sagaidāmas pretenzijas. Protams, Krievija ir lielvalsts kā tāda, kas citu valstu ietekmi savā pagalmā, proti, bijušajās PSRS republikās, īpaši neakceptē. Institucionālisms uzsver organizāciju, galvenokārt ANO, lomu starptautisku konfliktu izlīdzināšanā.

Īpaši Vācijā kritiskais noskaņojums pret ASV nav norimis un saliedējis ar slavofilu uzskatiem, kurus pauž regulāri Krievijā strādājošie indivīdi, tajā skaitā arī žurnālisti.

Kara rezultāts Gruzijā ir nekāds, nekas nav mainījies nedz pašā konfliktā, nedz tā vērtēšanā. Saakašvilli zaudēja savu reputāciju iekšzemē, kā arī ārzemēs, Krievija attaisnoja pieņēmumus par sevi. Abhāzija, kā arī Dienvidosetija turpinās būt uz papīra par Gruzijas teritoriju, kuru Tbilisi nepārvalda. Un tas joprojām ir šķērslis Gruzijas uzņemšanai NATO, tieši tāpat kā 2008. gadā, NATO samita laikā, īsi pirms kara Kaukāzā.